

European Research Council

European Research Council

Program „POMYSŁY”

Jak przygotować wniosek o

Starting Grant
Advanced Grant

UWAGI OGÓLNE

Po pierwsze, trzeba mieć świadomość, że rolą ERC nie jest po prostu finansowanie badań, lecz wyławianie najlepszych pomysłów i najciekawszych pomysłów. Wniosek bierze udział **w konkursie**; piszmy go więc tak, by przekonać ekspertów, którzy czytają też wnioski naszych konkurentów i muszą wybrać najlepszych z najlepszych. Każdy element projektu może wpłynąć na ocenę i określić miejsce na liście rankingowej.

Po drugie, trzeba odpowiedzieć sobie na pytanie – **czy nasz pomysł badawczy mieści się w kategorii *frontier research***? Czy jest nowatorski, ryzykowny (w sensie niepewności wyników), przełomowy, a rezultaty – jeśli projekt się uda – poszerzą wiedzę, i/lub, znalazłszy w przyszłości zastosowanie, rozwiążą ważne praktyczne problemy? Czy jest to projekt, który wywołać może gwałtowną reakcję konserwatywnych kręgów naukowych, wzbudzić gorącą dyskusję? JEŚLI TAK, TO DOBRZE. Warto więc sprawdzić, co oznacza termin *frontier research* – http://erc.europa.eu/pdf/hleg-fullreport-frontier-research-april2005_en.pdf.

Z kim prowadzić badania? Decyzja należy wyłącznie do lidera (*Principal Investigator*): mogą to być koledzy z instytutu macierzystego, mogą być naukowcy z każdego instytutu na świecie – pracujący u siebie lub zaproszeni do instytucji goszczącej na czas trwania projektu. Jeśli jednak koledzy z innych instytucji pozostają u siebie, ich udział należy uzasadnić argumentami natury naukowej; lider ma mieć w projekcie rolę wiodącą. Imienny skład zespołu można też ustalić po starcie projektu, ogłaszając oferty w prasie fachowej i w internecie (m.in. na portalu EURAXESS).

Wybór instytucji goszczącej. Może to być instytucja macierzysta, albo instytut czy uczelnia w kraju UE lub stowarzyszoną.

Tytuł: to pierwsze zetknięcie eksperta z projektem. Musi on zawierać istotę pomysłu, a nie może być zbyt długi. To wielka sztuka, by sformułować dobry, budzący ciekawość tytuł.

Streszczenie – powinno być esencją projektu, zawierać podstawowe informacje. Jeśli jest mało treściwe i rozwlekłe, zmniejsza szansę na pozytywną ocenę całości.

Życiorys. Niech będzie jak najbogatszy; nie należy pomijać drobnych nawet wydarzeń kariery naukowej; pokażmy nie tylko dorobek, ale także osobowość. Należy pozbyć się skromności. Nasi konkurenci z pewnością potrafią się chwalić. Atrakcyjnie pokażmy wszystko, co dotyczy współpracy międzynarodowej: stypendia, staże, praktyki, konferencje, wyjazdy terenowe. Także członkostwo w stowarzyszeniach naukowych, działalność popularyzatorską, współpracę z mediami, promocję nauki.

Opis pomysłu. Prezentujmy pomysł bez żadnej skromności: opisany w niepewny i nieśmiały sposób może nie wzbudzić zainteresowania, na jakie zasługuje. Częstym błędem jest pobieżny przegląd obecnego stanu wiedzy (*state of the art*), który poprzedzać powinien opis rewolucyjnego pomysłu. Innym niedostatkim bywa brak dobrego efektu końcowego projektu (*impact*), finalnego rezultatu pomysłu, do którego doprowadzą badania. W większości przypadków publikacja (nawet w renomowanym periodyku) nie wystarczy. Napisawszy pierwszą wersję projektu, dobrze jest przyrzeć się KRYTERIOM OCENY (są w *Guide for Applicants*) i spojrzeć na swe dzieło pod tym kątem; podobnie uczyni oceniający ekspert.

Pisząc projekt trzeba ściśle trzymać się wskazówek zawartych w *Guide for Applicants*: tytuły rozdziałów nie mogą być inne; tekst dłuższy niż określony limit nie będzie brany pod uwagę przez ekspertów oceniających projekt.

Wystrzegać się należy wysyłania wniosku w ostatnich godzinach przed terminem. Procedurę (uzyskanie hasła, pierwsze logowanie) trzeba zacząć jak najwcześniej, bez pośpiechu wypełnić formularze i wysłać wstępną wersję projektu. I nie zapomnieć o liście z instytucji goszczącej, podpisanym przez rektora, dyrektora, itp.

FINANSE

Przygotowując wniosek nie należy poświęcać ZBYT wiele czasu na roztrząsanie szczegółowych kwestii finansowych i prawnych, ważnych na etapie realizacji projektu. Lepiej wykorzystać czas na merytoryczne dopracowanie aspektów naukowych pomysłu i cyzelowanie tekstu. Szczegóły prawne i organizacyjne nie są elementami oceny wniosku. Budżet powinien być logiczny, ani za wysoki, ani za niski.

Co można finansować z funduszy projektu? Wszystko, co prowadzi do jego realizacji. Oczywiście, z wyjątkiem wydatków nieuprawnionych w każdym projekcie europejskim, takich jak VAT czy opłaty celne.

Koszty osobowe, czyli wynagrodzenie za czas przepracowany na rzecz projektu przez lidera i zespół. Można zatrudnić studentów, doktorantów, personel techniczny, itp. Jaki rodzaj umowy stosować? Najlepiej umowę o pracę, na czas określony, na cały etat albo część etatu. Według jakich stawek? Takich, jakie obowiązują w danym kraju (nie ma żadnych „europejskich” stawek) i w danej instytucji. W Polsce uczelnie wyższe i instytuty naukowe mogą wprowadzić regulacje pozwalające podwyższyć wynagrodzenie za pracę wykonywaną np. w projekcie Programu „Pomysły”. Szczegóły powinny znać biura współpracy z zagranicą, biura projektów międzynarodowych, itp. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia za udział w projekcie są karty czasu pracy.

Obsługa administracyjna projektu powinna być finansowana z kosztów pośrednich (20% kosztów bezpośrednich minus podwykonawstwo). W dużych, skomplikowanych projektach można zatrudnić pracownika do bezpośredniej obsługi administracyjnej projektu.

Zakupy aparatury i usług. Zakup sprzętu światowej klasy może być mile widziany: dopuszcza się wydatki na ten cel do 500 000 €. Dobrze jednak uprzednio uzgodnić kwestię płatności VAT, którego nie można pokryć z funduszy projektu. Nie zapomnieć o zapasie materiałów, odczynników, elementów wymiennych, itp. Jeśli zakup drogiej aparatury przewidywany jest w początkowej fazie projektu, należy zaplanować wyższy budżet w pierwszym roku, co umożliwi starania o wyższą pierwszą transzę grantu.

Szkolenia. Myśląc o zakupie nowoczesnej aparatury dobrze przewidzieć przeszkolenie (np. przez producenta) – zarówno obsługi technicznej, jak i przyszłych użytkowników.

Wyjazdy. Finansować można koszty podróży i pobytu, także udział w konferencjach. Rozliczenia – według zasad obowiązujących w danym kraju i instytucji.

Podwykonawstwo, czyli zlecenia zewnętrzne (*subcontracting*). Można przewidzieć, lecz nie nadużywać: projekt powinien być wykonany siłami instytucji goszczącej. Zlecenia zewnętrzne mogą dotyczyć jedynie ograniczonej części projektu, a konieczność skorzystania z nich należy uzasadnić w opisie projektu.

Publikacja i rozpowszechnianie wyników badań. Żaden lider z pewnością nie zapomni o opublikowaniu wyników w periodyku naukowym. Należy jednak zaplanować także ich szersze rozpowszechnienie – popularyzację w rozmaitych mediach.

Krajowy Punkt Kontaktowy
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE

**POMOC KRAJOWEGO PUNKTU KONTAKTOWEGO
PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE**

Kontakt telefoniczny: 22 828 74 83 w. 241,
email: wieslaw.studencki@kpk.gov.pl

Konsultacje indywidualne – po uprzednim uzgodnieniu terminu i wcześniejszym przesłaniu wniosku.

Ważne linki:

<http://www.kpk.gov.pl/7pr/struktura/2.html>

<http://erc.europa.eu/index.cfm>

http://cordis.europa.eu/fp7/ideas/home_en.html

Program POMYSŁY - o czym pamiętać pisząc wniosek?

Czego unikać, co podkreślać

Przegląd arkuszy ocen (*Evaluation Summary Reports*) wniosków polskich autorów pozwala na zestawienie najczęstszych uwag ekspertów, odnoszących się zarówno do braków i niedociągnięć, jak i mocnych stron naukowców i przygotowanych przez nich projektów.

Typowe **słabe strony** życiorysów i dorobku naukowców:

- publikacje w czasopismach nierecenzowanych, krajowych, o niskim wskaźniku oddziaływania (*impact factor*) lub jedynie we współautorstwie, a nie samodzielnie
- spora liczba dobrych publikacji w specjalistycznych czasopismach, lecz dorobek naukowy jest w sumie mało konkurencyjny (w porównaniu z innymi wnioskami)
- doświadczenie i wiedza dotyczące tematyki projektu są na dobrym poziomie, jednak brak międzynarodowego doświadczenia podoktorskiego - staży, stypendiów, itp.
- niewielka liczba publikacji lub brak listy publikacji
- niewielka liczba cytowań
- zbyt wczesny etap kariery naukowej
- mierny udział w projektach badawczych, brak doświadczenia w zarządzaniu projektami
- nieprzekonujące dane o umiejętności kierowania zespołem i formułowania nowych problemów badawczych; niejasne plany stworzenia niezależnej grupy badawczej
- brak informacji o opiece naukowej nad magistrantami i doktorantami [Przyp. WS: Niestety, specyfika polskiej kariery naukowej powoduje, że doktorzy nie mają uprawnień promotorskich i możliwości opieki naukowej nad doktorantami. Osłabia to bardzo konkurencyjność polskich młodych naukowców.]
- wniosek słabo przygotowany, trudności językowe
- brak doświadczenia w tematyce przedstawionej we wniosku (choć znaczny dorobek w innych dziedzinach)
- wyraźny talent, jeśli chodzi o inicjowanie nowych dróg myślenia, jednak zbyt mało dobrych publikacji
- długi okres przygotowywania pracy doktorskiej, zbyt późno uzyskany stopień doktora
- znaczący dorobek, publikacje w dobrych czasopismach, wykazujące niezależność myślenia i kreatywność autora, jednak brak dowodu, że sprosta on wysokim wyzwaniom w swej dziedzinie [Przyp. WS: Niewykluczone, że kryje się za tym nieprzekonywująca, zbyt „nieśmiała” prezentacja własnej osoby lub pomysłu. Liczne uwagi wprost odnosiły się do niewłaściwego sposobu prezentacji pomysłu.]
- autor wniosku osiągnął już niezależność naukową [Przyp. WS: brak niezależności bywał też traktowany jako zarzut].

Najczęściej wymieniane **atuty**:

- Kandydat o uznanej renomie w środowisku międzynarodowym. Wysoka liczba cytowań i zaproszeń na wykłady. Doskonałe doświadczenie międzynarodowe. Znakomita orientacja w tematyce badań.
- Naukowiec ambitny i skłonny do podejmowania ryzykownych badań. Przekonująco przedstawione interdyscyplinarne zainteresowania. Świetne publikacje. Rozległa

współpraca międzynarodowa. Liczne nagrody. Dorobek wskazujący na owocną współpracę i dobre pomysły projektów, co dowodzi zdolności do twórczego myślenia.

- Dobra jakość CV, na które składa się bogata działalność naukowa i publikacje w renomowanych czasopismach. PI ma duże doświadczenie w recenzowaniu oraz koordynowaniu projektów badawczych. Znakomity dorobek publikacyjny i prezentacyjny, zważywszy na niedługi okres kariery naukowej. Duża aktywność dydaktyczna. Zaangażowanie w liczne projekty międzynarodowe, będące dowodem umiejętności zarządzania projektami takimi jak proponowany.
- Zdolności intelektualne i kreatywność pokazane w przekonujący sposób. Publikacje dowodzą umiejętności niezależnego myślenia i zdolności do wykraczania poza istniejący stan wiedzy.
- PI publikował w czasopismach o wysokim wskaźniku *impact factor*, korzystał z NATOwskiego stypendium podoktorskiego, otrzymywał krajowe nagrody, podejmował działalność dydaktyczną i był zapraszany jako wykładowca na międzynarodowe konferencje.
- PI ma w swej karierze krótsze i dłuższe pobyty w kilku laboratoriach w różnych krajach, co wskazuje na dobre umiejętności współpracy w projektach badawczych.
- PI ma rozległe wiadomości w obszarach pośrednio związanych z projektem, a także solidną wiedzę w szerokim arsenale metod analitycznych, co stwarza znakomite warunki dla innowacyjnych badań w nowych kierunkach, dotyczących sedna, a nie tylko powierzchniowych. Recenzent jest pod wrażeniem publikacji.
- Bardzo dobry udział publikacji o najwyższym poziomie i wysokim wskaźniku *impact factor*, w tym wielu samodzielnych. Autor wykazał umiejętności kierowania badaniami o najwyższej jakości. Długie podoktorskie doświadczenie w wiodącej instytucji (CalTech). Znakomity naukowiec o świetnym „rodowodzie”.
- Autor znacznie przyczynił się do rozwoju swej dziedziny badań. Ma wystarczający potencjał, by jego projekt zakończył się sukcesem. Znakomity dorobek, udział w wielu projektach, wyczerpująca lista publikacji.
- PI jest bardzo młody, lecz ma już doświadczenie w kierowaniu zespołem badawczym (25 osób); udział w wielu poważnych grantach, krajowych i europejskich. Współautor ponad 100 publikacji, niektóre w międzynarodowych czasopismach o wysokim wskaźniku cytowań. Od kilku lat jest niezależnym badaczem i mógłby konkurować o grant dla doświadczonych naukowców.
- PI jest młodym, dynamicznym uczonym, współautorem wielu ważnych publikacji, przeszkolonym w wiodących laboratoriach. Ma podstawy do prowadzenia badań na poziomie światowym. Dorobek badawczy, współpraca z innymi uczonymi oraz opieka nad studentami wskazują, że podola wyzwaniom opisanym we wniosku.

Najczęstsze **zastrzeżenia** odnoszące się do projektów:

- proponowane badania są mało ambitne, nie mają przełomowego charakteru, nie sięgają poza zastany stan wiedzy, nie otwierają nowych horyzontów, projekt nie proponuje niekonwencjonalnych rozwiązań
- wniosek ambitny, lecz brak dokładnego opisu
- powierzchniowy opis dotychczasowego stanu wiedzy
- brak wyraźnie określonych celów projektu
- wniosek ma pewne zalety, lecz zasadniczo stanowi kontynuację dotychczasowych prac
- chodzi o systematyczne badania, nie zawierające elementu ryzyka

- projekt ma charakter aplikacyjny, nie zawiera badań naukowych, lecz prowadzi do rozwiązania problemu komercjalizacji
- badania interesujące, lecz nie przełomowe; projekt ciekawy, lecz nie wybitny, nie prowadzący do otwarcia nowych horyzontów
- badania na dobrym poziomie, lecz nie jest jasne, czym odróżniają się od prac prowadzonych w wielu innych laboratoriach
- aspekty nowatorskie oraz znaczenie naukowe i praktyczne badań powinny być opisane bardziej przekonująco [jak w przypisie³]
- projekt zawiera wiele dobrych pomysłów, lecz nieprzekonująco opisuje jakiego przełomu, w stosunku do obecnej wiedzy należy się spodziewać; projekt innowacyjny ale słabo zaprezentowany
- projekt odnosi się do bardzo szczegółowego problemu, może zatem prowadzić do wyników o marginalnym znaczeniu
- opis metod badawczych niekompletny, pobieżny; metody niedostosowane do osiągnięcia zamierzonego celu
- projekt jest zbyt ambitny, cele nierealistyczne i jest ich za wiele, niemożliwe do osiągnięcia w przewidzianym czasie
- projekt interesujący, ale niewielki dorobek autora rodzi obawę, że cel nie zostanie osiągnięty

Najczęstsze **pozytywne** opinie o projektach:

- Projekt, choć opiera się na wcześniejszej współpracy, wskazuje możliwość osiągnięcia faktycznie niezależnego statusu. Zawiera działania transdyscyplinarne, wykracza poza istniejący stan wiedzy. Podejście badawcze oraz zadania członków zespołu wskazują na wykonalność projektu.
- Projekt ma ambitny cel i prowadzi do znaczących usprawnień. Metodologia dobrze uzasadniona. Projekt jest transdyscyplinarny i jeśli zakończy się sukcesem, niewątpliwie zainicjuje dalsze intensywne prace badawczo-rozwojowe. Projekt jest innowacyjny i konkurencyjny w skali światowej. Obiecujący, lecz nie znakomity.
- Bardzo dobry projekt o właściwie określonej metodologii i realistycznych celach. Projekt przemyślany, dojrzały, z perspektywą rozwoju prowadzącą do kilku prac doktorskich.
- Unikalny projekt, mogący się przyczynić do znacznego postępu w swej dziedzinie. Jeśli się uda, jego autor stanie się liderem w powstającej, nowej dyscyplinie. Bardzo interesujący projekt, którego zamierzeniem jest transfer wiedzy z jednej dyscypliny naukowej do innej.
- Projekt dobrze napisany, oparty na właściwych hipotezach. Proponowane doświadczenia, choć całkiem skomplikowane, są dobrze zaplanowane. Badania, odnoszące się do nieznanych mechanizmów [...] mogą mieć przełomowe znaczenie. Metodologia prawidłowa, nie zawiera zbędnego ryzyka.
- Bardzo dobra propozycja, odnosząca się do rozległej luki w naszej wiedzy. Obszerna podbudowa koncepcyjna, a poszczególne przykłady mają charakter strategiczny. Projekt godny uwagi.
- Imponujący projekt, o znaczących skutkach technologicznych. Jasna metodologia, łącząca prace teoretyczne i doświadczalne. Dobra koncepcja międzynarodowego zespołu, pracującego w jednostkach uczelnianych i przedsiębiorstwach.